

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Академія в честь Богдана Лепкого.

Львів, 15. II. 1933

В середу 15. II. в год. 12. в пол. у салі Те-
атру Ріжнородностей у Львові відбулася захо-
дами Т-ва письменників і журналістів ім. Фран-
ка святкова академія в честь Богдана Лепкого
в нагоди його 60-ліття. Академія зібрала таку
численну публіку, що велика театральна зала
і її балкон були вщерть повні. Цією масовою
участю у святі львівське українське громадян-
ство найяскравіше виявило свою велику пошану
для Ювілята та факт його величезної популяр-
ності.

Академію відкрив заст. голови Товариства
письменників і журналістів ред. В. Мудрий серд-
ечним привітом від Т-ва для Ювілята, вислов-
ляючи радість, що Ювілят особисто найшовся в
цій хвилині серед львівської громади. Зазначив,
що метою цього свята — спільно з великим пись-
менником пережити кілька хвилин, підбадьорити
його в його побуті на чужині та самому зберіти
гарний спомин. Хор „Сурма“ бадьорим „Не хи-
ляйте вниз прапора“ почав концертну частину
академії. Лірична пісня „Часом тужу за собою“
підтримала теплий настрій свята. У трохи іншу
хвилину вдарив колишній член „Молодої Музи“
Василь Пачовський, який явився на концерті
всупереч первісній вістці, що він недужий (на-
слідком тої вістки п. Пачовського мав заступити
пос. Остап Луцький). Прелегент порушив числен-
ні проблеми української історії і літератури, під-
креслюючи творчі мотиви літературної діяльнос-
ти Богдана Лепкого і опиняючися довше на

„Молодій Музі“. На жаль — надто довга промова
почала вже дещо томити слухачів, які зовсім
арозуміло, на академіях-концертах не люблять
довгих рефератів. З черги оп. арт. п-ї Марія Со-
кіл при фортепиановім супроводі Антона Руд-
ницького відспівала три пісні, з яких дві — „Ве-
чором у хаті“ та „У лісі“ — композиції В. Бар-
вінського, — одна — „Осінь 1915“ — композиції
Антон Рудницького. Її витала і прощала буря
оплесків, дарма, що камеральний та мало ефек-
товний характер тих пісень не давав змоги роз-
винути її голосові в усій його силі та широкій
скалі. П. Генік-Березовський уперше у Львові
дав себе пізвати, як рецитатор. В його деклямації
може дещо перемагали чисто зовнішні модуля-
ційні ефекти над глибину думки прегарного
твору „Над рікою“, а проте цілість зробила
сильне враження, яке проявилось оплесками, що
викликали рецитатора вдруге. Центральною
точкою другої частини програми був сольоспів
оп. арт. М. Голинського, який у піснях „Чере-
моше, брате мій“ та „Червоний кін“ (компози-
ції Балтаровича) пригадав слухачам знову свій
чудовий блиск голосу та його рідко зустрічну
силу. Звучний і милий „Був май на небі“ Лепко-
го-Нижанківського у супроводі фортепіано і
скрипки (п. І. Козулькевича) закінчив програму.
Зворушення охопило публіку, коли сам до
краю зворушений Ювілят особисто дякував
організаторам та виконавцям академії і в своїй
ноторійній скромності складав привіт усім його
попередникам, корифеям і діячам української
літератури.

лику знижку курсів. Рівночасно з банками ого-
лосили мораторію газівні, електричні й інші під-
приємства в стейті Мішіген.

БЕРЛІН, 15. II. Причиною заломання банків
у Детройті є те, що Форд відмовився прийняти
кредити від Фін. Реконструкшен Корпорейшен
Інші інституції загрожено в цьому банку, як
Дженерел Мотор і Хріслер згодні приймати
дальші кредити. Форд відкликав своїх депозитів
на 7 і пів мільона доларів.

Зі сойму.

НАРАДИ НАД САМОВРЯДНИМ ЗАКОНОМ.

У середу радив сойм далі над проектом са-
моврядного закону. Маршал обмежив час про-
мов у дискусії до 15 хвилин. Пос. Загайкевич
(Український Клюб) мотивував внесення свого
Клубу, щоби скреслили в 2. і 3. уступі, а також
у дальших постанови, що війти мають володіти
польською мовою в слові та письмі. При цьому
покликався на промову посла д-ра Левицького.
В дискусії до 9. уступу проекту закону пос.
Чукур (укр. рад.) став відчитувати промову.
Маршал: Прошу не читати, а промовляти. Пос.
Чукур: Прошу п. маршала взяти під увагу це,
що я не володію добре польською мовою. Мар-
шал: Добре, можете читати далі.

Після промови пос. Чукура вплинуло вне-
сення перервати дискусію над цим уступом.
Пос. Дібоа закинув, що посла з ББ ті самі
практики, що й у комісіях, приносивають у
соймі, перебиваючи все. На повазі цього сойм-

Присуд у розправі О. У. Н.

В середу, шестого дня розправи, предсідник ради.
Тертіл подав резіме, після чого присягли судді пішли
на нараду. Народа та протягулася дуже довго, бо
присяглим суддям поставлено аж 28 питань. Щойно
в год. 2.30 попол. лава присяглих вернулася на залу
і її предсідник проголосив такий вердикт:

На перше питання зі статті 93 § 1 С (приналежність
до ОУН): дотично оба Турковського 10 так, 2 ні; Па-
маса 8 так, 4 ні; Стадника 8 так, 4 ні; Доброводи 8 так,
4 ні; Олексі Метельського 11 так, 1 ні; Тильчака 8 так,
4 ні; Гаврила Метельського 5 так, 7 ні; Бровчука 3 так,
3 ні; Фіка 6 так, 6 ні; Шуста 5 так, 7 ні; Низдропи 9 так,
3 ні; Намаки 4 так, 8 ні; Когута 3 так, 9 ні; Гудза 3 так,
9 ні.

На питання зі статті 93 § 1 (поширювання летючок
ОУН): дотично оба. Олексі Метельського перше пита-
нн 10 так, 2 ні, друге питання 11 так, 1 ні; дотично оба.
Тильчака 1. питання 8 так, 4 ні, II. питання 7 так, 5 ні;
дотично оба. Фіка 1. питання 9 так, 3 ні, II. питання
8 так, 3 ні; дотично оба. Шуста 1. питання 9 так, 3 ні,
II. питання 9 так, 3 ні; дотично оба. Низдропи 11 так,
1 ні; дотично оба. Намаки 7 так, 5 ні; дотично оба.
Кравчука 1 так, 11 ні; дотично оба. Кушніра 12 ні.

На питання про співучасть у замаху на Загірку:

дотично оба. Тильчака 8 так, 4 ні; дотично оба. Гаври-
ла Метельського 8 так, 4 ні.

Після того трибунал відбув нараду і в год. 3.20
проголосив присуд, яким засудив: оба. Василя Турков-
ського на 4 роки в'язниці, оба. Теодора Панаса на 2 роки
в'язниці, оба. Павла Стадника на 2 роки в'язниці, оба.
Йосафата Доброводи на 2 роки в'язниці, оба. Олексу
Метельського на 4 роки в'язниці (а що він відбуває вже
кару до смертної в'язниці за замах на Загірку, то йому
проголосили знову лучний вирок на до смертну в'язни-
цю), оба. Осипа Тильчака на 5 літ в'язниці, оба. Гаврила
Метельського на 2 і пів року в'язниці, оба. Олексу Фіка
на 1 рік в'язниці, оба. Осипа Шуста на 1 рік в'язниці, оба.
Михайла Низдропи на 2 і пів року в'язниці, оба. Дмитра
Намаку на 6 місяців в'язниці. Увільнені: Михайло Бров-
чук, Олександр Гудз, Дмитро Когут, Осип Кравчук і
Михайло Кушнір.

Всім засудженим врахували до кари слідчий арешт,
у якому вони сиділи майже всі від перших днів квітня
1932. Разом з ними вийшов також на волю оба. Намака,
що присуджену йому кару 6-місячної в'язниці скоюму-
вав давно. Засуджені на рік в'язниці Олексі Фіка та Осип
Шуст вийдуть на волю в перших днях квітня ц. р.

Банки оголосили мораторію.

БЕРЛІН, 15. II. ПАТ. З Нью-Йорку прийшла
вістка, що губернатор стейту Мішіген оголосив
8-денну мораторію для банків у стейті Мішіген.
Причиною мораторії банкруцтво концерну Фор-
да. Форд від 1932 р. так сильно заангажувався
в Юніон Гвардіен Банку, що можна було що ін-
ституцію вважати його приватним банком.

Від суботи радили безупину, якби то здер-
жати рух на цей банк. Ще не вдалося наслідком
контракції конкурентних підприємств Джене-
рел Мотор Трост.

Тому що Юніон Гвардіен Банк це головний
банк усього стейту Мішіген, а його банкруцтво
моглоб потягти за собою рух багатьох менших
прив. банків, губернатор після зірвання перего-
ворів не мав іншого виходу, як оголосити 8-ден-
ну мораторію для всіх банків у стейті Мішіген.

Зачувати, що здержані виплати заморозили су-
ми, що доходять до 1 мільярда 200 міль. доларів.
Мораторія захопила 500 банків і кас ощаднос-
тей. Зараз після оголошення мораторії в Ва-
шингтоні відбулася нарада під проводом през.
Гувера й держ. секретаря Мілса та губернатора
Фед. Рез. Борду Меєра, щоби не допустити до
повного банкруцтва банків у стейті.

У Детройті настав великий хаос у грошо-
вому обізі. Загалом не хочуть приймати чеків.
Поліційні відділи пильнують кас більших під-
приємств. Фед. Рез. Банк у Шикаго вислав до
Детройту транспорт золота вартості 20 міль. дол.
Під сильною поліц. ескортою.

Нині державні та міські каси в Детройті не
могли виплатити платень службовцям і робітни-
чим зарплат. На ам. біожах занотували дуже ве-

КОЖНИЙ
ПЕРЕДПЛАТНИК
одержує точно часопис, тому
повинен пам'ятати
про відновлення передплати.

ну їм нічого не залежить. Голоси з ББ: То за-
бирайтеся. Пос. Дібоа: Це все ординарна коме-
дія. Маршал прикликає посла Дібоа до поряд-
ку із записанням до протоколу.

Внесення про перервання дискусії таки у-
хвалили.

При кожнім майже уступі відбувалися по-
дібні розмови як повища. При читанні уст. 1
прийшло до великої авантюри. Пос. Мазур
(енд.) заатакував проурядовий табір та заявив.
Ви програли на цій лінії, не маєте права до-
зах. земель. Ці слова викликали крики й про-
тести на лавах ББ, що тревали до кінця промо-
ви того посла.

Дискусія покінчилась щойно в год. 1.15
після півночі. До кінця дискусії виголосили 82
промови. З цього ППС 9 промов, Стр. Нар. 25,
Клуб Нар. 40, українці 4, жиди 4.

В год. 1.45 голосування ще тревало. Посли
Стр. Людового зажадали поіменного голосу-
вання. Маршал не згодився. На це пос. Строн-
ський (Н. Д.) заявив, що таке зарядження мар-
шала противиться сойм. регуляціям.

Вся опозиція демонстраційно вийшла зі са-
лі. Голосування йшло далі при участі послів ББ.
і жидів.

СПОРТ.

КРАЄВІ ЛЕШЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

В неділю дня 19. II. рано, відбудуться кра-
єві лещ. змагання в бігу на 16 км. для мушкін і
8 км. для пань. Останній речинець зголошень в
п'ятницю між 19—20.30 год. в домівці К. Л. К.
Ринок 43. „Земля“. Пригадується усім амагунам
(кам), що без посвідки лікарських оглядів не
будеться допускати до змагань. Вечором в год.
20. відбудеться в салі Яд Харузім вул. Вер-
штайна 11 роздача чаговол і чайний лещатар-
ський вечір.

А. Пясецький С. А. Краків
Фабрика чоколяди

получає у величезній виборі безконкуренційні позиції сметанової, мюзової, десертної czekolady, як також різномасштабні карамельки і цукри. Не шумимо рекламують, дарунами знаменують людське щастя, богами і т. ін., але якістю знаменити виробами, прикрашеними з гарантованих чистих сиринців хочемо здобувати призначення кнайпширших кодів.

Здаючи одночасно своїм виробам приступніші півні.

Народня Торговля, Львів

Лендель проти Польщі.

(Кореспонденція з Америки.)

[illegible]

З поетичним талантом написав він вістунів слово до своєї розвідки „Однієї осінньої днини в воскресил Польщу“. Вона закінчалася, що перекресил у живу дійсність горячі постанови безмірної ночі. Мала бути створена не лише нова країна, але ціла метода думання. „Дух негачії“, оце марено поведених народів, мав перемінитися в „духа творчості“. Політика гнету, на яку були виставлені поляки під трьома цесарями, мала дати інспірацію до приятельського співладання всіх громадян вільної республіки. Осцьнялася талановита нація, з якої аж бухала енергія творчості, щоб переняти провід на сході Європи і оправдати довіра тих, що ніколи не втратили надії на славне воскресення. Месіянізм віра Польщі; в її місіїну силу, яку пропонував її найбільший поет, Адам Міцкевіч, мала бути кличем до нової політики... „Новий Єрусалим, що твориться над берегами Висли, а Вавель мав бути вістуном нових ідей...“

Після такого вступу треба було подати контрасти, які автор заважав у новій державі. Але Лендель хоче бути справедливим і не звинувачувати всієї вини за невдачу з експериментом на польський варіант. Він представляє наперед труднощі, яких підлягала Польща в самих початках, а яких вона не могла поконати. Ті труднощі, хоч і менші, походили з того, що нова держава була механічно зіп'ялена з останніх віжних держав і вже те саме дало їй такі клопоти, яких не мала ніодна нація. Але, каже Лен-

ВІЧНІ ПЕРА
НАПРАВЛЯЄ ФАХОВО Й ДЕШЕВО
"ПРЕЦИЗІЯ"

Львів, Рутенського 10. (в брамі) проти пл. Св. Духа

теж, її труднощі належали до менших. Більшину, ба навіть непереможними труднощами Польщі називає автор її приміщення серед двох проблем, для неї зовсім чужих. Ті проблеми походять від її сусідів на сході й заході. Польща мала бути або абсорбуючим чинником для тих проблем, або посередником. Одно й друге їй не вдалося і тепер вона в великих клопотах.

Швидко по таких переходах вказує Лендель на правдивий стан річей в Польщі. Але представляє все так, що цензор певно не пропустив би цього опису. А після загального перегляду внутрішньої політики автор приходить до сумного висновку для Польщі.

А потім у вісьмох розділах подає причини та своїх висновків. Кожен розділ призначений іншій справі, а крім того є ще уступи про загальні події. Розбирає автор основні такі питання: 1. Польського коридора (найбільше затітної болячки на сході"). 2. Вільного міста Данцига. 3. Литовської границі. 4. Білоруської проблеми. 5. України, відомої також під назвою Рутенії або Східної Галичини. 6. Жидівського гетта, в яким геній живе життям божевільного чоловіка, моли втрачена надія почути розчарування Ізраїля Палестини."

Щоби ввести згадані справи, Левдєль пот-
 тє вислів Льовда Джорджа: „Полида має пять
 Альзаций-Льотариній: Коридор, Горішний
 Шлеск, Вильно, Україна і Білорусь“. А потім
 таким характеристичним зворотом подає ко-
 роткий спосіб повстання польської держави.
 Дмовський, Падеревський і Пласудський закла-
 чили тріумфат, хоч і не любили себе. Але
 кожний з них окремо був любимцем Жоржа
 Клемансо. І той їх тримав укупі. Дуже влучно
 вводить на сцену Пласудського. Про нього каже:
 Від німців (у вязниці) він навчився „ластуну на
 схід“. Велика Польща може одного дня звучити

Балтик з Чорним Морем. То чому Київ, а може й Одеса, не малиб належати до Польщі? Треба було лише чоловіка, який показав би, як покінчити з хаосом на сході? Тим чоловіком був Пилсудський. Чому він не мав би повторити героїських подвигів колишнього Івана Собеського? #Піше, що замість колишньої турецької небезпеки, тепер треба було покликатися на російський більшовизм!

Обом і докладністю інформації українська справа є другою в книжці Ленделя після коридора. Але дуже цікавий спосіб введення української справи на сцену. Це діється в розділі VII, названім „Кімната страхіття”. Коридорі париського готелю Крійон аж рояться від претензій (просячих). Це резиденція Апостола Самовизначення Народів... Він дістав письмо від надійних українців з просьбою Рея Стеннарда Бейкера для признання їм права управляти самими собою. Вони бажать ввести українсько-американські ідеали, правління та американську систему виховання в себе. Українські делегати ждали на коридорі готелю Крійон. Остаточно їх допустили до президента. „Ми прийшли від імені сорок мільонів українців” — кажуть делегати.

— Що за диво? — Поглянувши президент на українських представників, дав їм десять мінут

Україна й Крим в 1917---1918 рр.

(На підставі спомину б. міністра справедливості Криму п. Олександра Ахматовича.)

Спомини п. н. «Трагедія кримських татар» видрукований в I-му томі Татарського Річника ст. 258 (Вильно 1932 р.) Деякі частини спомину передаємо в дослівному перекладі, іншіж у вільному скороченні.

Крим, шоклинуючи до життя свою суверенну державу (1917 р.), з почуттям правдивого признання й захоплення привітав універсал Центральної Ради У. Н. Р. з 9. XII. 1917 р., в якому Центральна Рада, між іншим, проголосила, що „Крим — для кримців“. Ця декларація підбадьорила кримських татар з тої простої причини, що Україна була одинокою державою, з якою Крим мав суходутну границю. Пізніші події змінили відносини України до Криму. Україною, по прогнанні більшовиків, кермували українські патріоти дуже коротко. Вона скоро попала під чуже панування, що не визнавало ані вільсонівської засади, ані декларації Центральної Ради з 9. XII. 1917 р. Гетьман Скоропадський не думає і не чує про українськи^х). Він не визнавав засади „Крим для кримців“.

Уряд гетьмана Скоропадського з Лизогубом на чолі відразу почав з кримською республікою митну війну. Він зачинив границю між Україною і Кримом для експорту кримських продуктів і таким чином почав руйнування економічних підстав Криму. Не помагали ніякі дипломатичні інтервенції. Положення кримської держави з дня на день погіршувалось, головню з тоїж причини, що жнива пшениці, кукурудзи й проса наслідком посухи цілковито завели. Так само не було в краю ані паші ані бараболь. Все це завжди імпортували з України. Так начальних німецьких військ, які окупували Крим, генерал Кох, як і м'родайні чинники в Берлін, за особистою інтервенцією кримського міністра заграничних справ, Джафара Сейдамета, впливали на гетьмана Скоропадського, щоби відкрити границі, тим більше, що і Крим і Україна прямували до урегулювання політичних взаємин. Однеже начальна команда німецької окупації не заняла виразного становища, на яких умовах Крим і Україна мають упорядувати свої міжнародні відносини. В однім із листів до прем'єра Криму ген. Сулькевича, Кох висловився про унію, в якій чоловік й домінуюче становище заняла Україна.

Автор спомену і тодішній міністр справ-
дливості О. Ахматович (сьогодні сенатор з Б.
Б. В. Р.) письменною декларацією заявив раді
міністрів-Криму, що на його думку Крим міг
би заключити з Україною лише таку угоду, яка
згідно з духом міжнародного права мала б на-
зву унії держав (Австро-Угорщина і т. п.) або

часу на вичислення жалів із сотки літ і відпустив.

— Але щож тут злого з поляками? — подумав президент. Що міг Вилсон зробити проти Падеревського. Полковник Гавс також був прихильний великому паністові... Результат: у листопаді 1918 р. Мирова конференція віддала Східну Галичину полякам, а опісля ще дала дозвіл вжити армії Галлера на „прогнання розбішків з краю“.

Потім дуже старанно переходить Лендель історію Сх. Галичини під новим правлінням і доводить її аж до ліських подій.

Але подає докладно хід своєї конференції з митроп. Шептицьким у Підлютім і на цій основі зясовує ідеал української нації, її число, розвій і невдачі. А від себе вичисляє з драматичним талантом всі заходи правительства, які довели альянтів до цілковитого віддання Галичини Польщі.

Треба розпоряджати справжнім лублич-
стичним талантом, щоби так ясно і так вірно
представити долю українців, як це зробив Лен-
дель. Якиби це писав українець, то мабуть був би
через скромність не представив так докладно і з
такою грізністю положення українського народу
на західних землях.

Книжка Ленделя вказує, що українська справа перестала бути справою самих українців. Вона вже стала всесвітнім питанням. Тепер лише час ще й українців самим відповідно заговорити перед міжнародними чинниками.

Д-р Семен Демидчук.

федерації, при якій кожна з тих держав зберегла свою державну незалежність і мала можливість правно виступати в міжнародно-правних відносинах. Рада міністрів Криму прийняла й одобрила внесок Ахматовича, а начальна команда німецьких окупаційних військ піднялася посередництва між Кримом та Україною. Згідно з запрошенням українського уряду, кабінет ген. Сулькевича рішив (15. вересня 1918 р.) вислати 4 членів уряду до Києва. На чолі делегації поставлено мін. спр. Ахматовича. У програмі були: переговори економічної природи та есентуальне заключення політичного пакту. На першому засіданні показалося, що виделегований гетьманом Скоропадським комісія не мала відповідної повновасти для ведення переговорів з делегацією Криму. Тим-то і перше засідання скінчилося нічим. Друге засідання, під проводом прем'єра гетьманського уряду Лизогуба, почалося від того, що відчитано ухвалу української ради міністрів про тимчасову перерву митної війни і вислухано кримського проекту політичного договору Криму з Україною. Проект зреферував Ахматович. По довшій мовчанці заявив голова комісії, що пропозиція кримської делегації не відповідає постулатам гетьмана. Зі своєї сторони поставив він проект, що-би Крим зредукував свої домагання до автономії в справах релігійних і культурно-освітних. У відповідь заявив п. Ахматович, що кримська делегація, по думці обов'язуючої її інструкції уряду може приступити до переговорів тільки при застереженні збереження суверенності кримської держави. Тим і скінчилося засідання. Другого дня зложив п. Ахматовичеві візиту ад'ютант гетьмана Скоропадського, з походження туркмен-музулманин. У розмові, між іншим, жалувалася він, що дорогий йому Крим лишається далі без союзу з могутньою Україною, — при тім додав, що гетьман Скоропадський бажав би особисто поконферувати з п. Ахматовичем. Цей останній заявив, що для добра обох держав він готов порушити це питання особисто з гетьманом. І дійсно, того самого дня, запрошений гетьманом, зложив йому п. Ахматович прощальну візиту. Підчас візиту порушено справу есентуального політичного договору між Кримом і Україною. В розмові повторив гетьман те все, що говорив Лизогуб. Візита не відновив переговорів.

Так покінчились проби політичного порозуміння між Кримом і Україною.

На підставі описаного — кінчить п. Ахматович — переконалися кримські татари, що гетьман Скоропадський, всупереч ідеології у кримського народу, уважав Крим за провінцію України а не за власну кримську державу.

Подав Мих. Данчин

* The Cauldron Boils. — by Emil Lengyel. New York
1932 Lincoln. Mac. Keith. Publisher.

Діяльність Українського Академічного Комітету в Празі за 1932 рік.

Український Академічний Комітет повстав у Празі у 1925 р. з метою оборонити інтереси української науки перед культурним світом та репрезентувати українську науку в Міжнародній Комісії інтелектуальної співпраці при Лізі Націй. До складу Українського Академічного Комітету входять тепер такі установи й організації: Український Університет в Празі, Українська Господарська Академія в Подєбрадах, Український Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова в Празі, Український Науковий Інститут у Берліні, Українська Академія Мистецтва в Празі, Українське Правниче Товариство в Чехословаччині, Спілка українських лікарів у Чехословаччині, Українська група міжнародної університетської федерації для Ліги Націй, Українське Товариство прихильників книги в Празі, Українське Педагогічне Товариство в Празі, Товариство українських економістів у Подєбрадах та Союз організацій інженерів українців на еміграції. Крім того, до недавня входило до складу Комітету Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові, але після винесення комітетом протесту проти терору на Радянській Україні в зв'язку з процесом Союзу Визволення України наспіла до Комітету заява Президії Наукового Т-ва про вихід Т-ва зі складу Комітету. Як відомо, на останніх загальних зборах Наукового Т-ва, що відбулися 20. листопада 1932 р., новообраний голова Т-ва д-р В. Левицький обіцяв, що Товариство знов увійде до складу Укр. Акад. Комітету. І коли до Управи Комітету надійшла про це писемна заява від Президії Т-ва, то цю заяву радісно привітав Укр. Акад. Комітет на своїх річних загальних зборах 17. грудня 1932 р.

Хоча Укр. Акад. Комітет існує вже сім років, однак широке українське громадянство, на жаль, мало поінформоване про його діяльність, з тому, гадаю, не буде зайвим подати тут короткі відомості про діяльність Комітету за минулий рік.

Головна праця Комітету була зв'язана з організацією 2-го Українського Наукового З'їзду, в Празі, який відбувся в дні 20—24. березня м. р. З'їзд, безперечно, виконав своє завдання — підвести підсумки тої роботи, яку перевели українські наукові працівники за десять років свого перебування на еміграції, та наочно засвідчив, що ці підсумки — досить значні. Докладний звіт про праці З'їзду має вийти у світ в найближчому часі.

Другою справою, що має також загальне значіння, слід признати справу виготовлення до друку книжки „Україна та український нарід“, яку береться видати англійською мовою Українське Бюро в Лондоні. Більшість статей, що мають увійти до цієї колективної праці, вже поступила від авторів, а тому можна сподіватися, що й ця книжка незабаром появиться у світ.

Щоб покінчити з видавничою справою, мушу згадати про заснування при Укр. Акад. Комітеті спеціального фонду ім. Е. Чикаленка. В кінці м. р. фонд випустив перше своє видання, а саме, книжку Е. Чикаленка „Уривок з моїх спогадів за 1917 р.“ разом з іменним показником до перших трьох книжок „Спогадів“ вида-

Відучи назустріч постанові 2-го Українського Наукового З'їзду в Празі, Управа Комітету рішила заснувати при Комітеті інформаційну Комісію, завданням якої є інформувати чужинців про здобутки української науки в різних галузях та взагалі про українське наукове життя.

Слід також мати на увазі, що Управа Комітету вела постійні зносини з міжнародною комісією інтелектуальної співпраці при Лізі Націй, доставляючи цій Комісії різні інформації в справах педагогічних, бібліографічних і ін.

Накінєць, можна додати, що Український Акад. Комітет у міру своїх матеріальних засо-

бів признає допомогу українським організаціям. Так, у минулому році Управа Комітету матеріально підтримувала ЦЕСУС щомісячною асигновкою 100 кч. і одноразовою 300 кч. на подорож на міжнародний студентський зїзд, асигнувала 1000 кч. Т-ву „Музей Визвольної Боротьби України“, на „Український Дім“ у Празі й ін.

Як уже раніш я згадував, 17-го грудня м. р. відбулися річні загальні збори Комітету, на яких, між іншим, переведено вибори нового складу Управи Комітету. До Управи тепер входять: акад. проф. І. Горбачевський (голова), акад. проф. С. Смоль-Стоцький і проф. А. Яковлів (заступники голови), члени — проф. С. Бородаєвський, проф. В. Гармашів, доц. В. Іванис, проф. Б. Матюшенко (генеральний секретар), проф. К. Мацієвич та проф. С. Сірополко.

Ст. Сірополко.

На шеретку і порепану шкіру КРЕМ NIVEA

Ціни золотих 0'40—2'60.

Підсумки шкільного плєбісциту в 1932 р.

БУЧАЧЧИНА.

№	Ім'я	декларацій	69	за дітей	82	№	Ім'я	декларацій	69	за дітей	103
1)	Баранів					39)	Озеряни				
2)	Баранів		188		218	40)	Олеша	(вносять самі — не через плєб. комітет)			
3)	Бертинка		68		102	41)	Передмістя Яз.	декларацій	37	за дітей	53
4)	Білявці		58		88	42)	Петаликівці Нові		47		51
5)	Бобуляні		38		58	43)	Петаликівці Старі		85		118
6)	Бровари		52		68	44)	Пилива		49		62
7)	Бучач		54		93	45)	Пилипівці		76		118
8)	Вербатин		48		76	46)	Помірці		69		100
9)	Велесів		67		80	47)	Порхова		63		92
10)	Вістри		78		107	48)	Потік Золотий		52		90
11)	Воєнів		60		78	49)	Ріпчині		75		117
12)	Вичівці		130		220	50)	Руснаці		76		109
13)	Григорів		100		144	51)	Сокілець		38		57
14)	Губин		63		92	52)	Стіжна		107		167
15)	Доброполе		63		91	53)	Сновидів		131		189
16)	Жванів		134		178	54)	Трибухівці		114		140
17)	Заларів		113		170	55)	Тростяні		110		159
18)	Заліщики Малі		43		64	56)	Усте Зелене		123		210
19)	Заліще Корол.		31		64	57)	Чехів		70		92
20)	Зелена		100		145	58)	Цвітова		85		115
21)	Зубрець		83		112	59)	Язловець		35		54
22)	Кішів		128		175	60)	Ярорів		125		181
23)	Костильники		90		142						
24)	Космирин		78		116						
25)	Ковалівка		47		67						
26)	Курлибанівка		46		70						
27)	Лазарівка (брак даних)										
28)	Лука м. Уст		105		165						
29)	Лішанці		133		189						
30)	Лядське		91		114						
31)	Медведівці		101		142						
32)	Мешківці		99		163						
33)	Монастирська		94		140						
34)	Нагір'янка		72		113						
35)	Новоствітці		50		80						
36)	Новосілка Яз.		50		89						
37)	Нисколяни		38		57						
38)	Осінці		85		113						

На 82 громади бучацького повіту 80 внесло шкільні декларації за українською мовою навчання в школі. З числа 82 громад 10 громад має школу з українською мовою навчання і тому не вносили шкільних декларацій. Це оті села: Бобрівники, Красів, Миколаївка ад Губин, Рукомин, Переволока, Заривичі, Соколі, Сорочки, Скоморихи Слобідка Горішня. Не внесли шкільних декларацій села: Беремини, Грабина, Дубенка, Коропець, Савалуски, Звенигород. У Звенигороді не вношено декларацій тому, бо в громаді нема вимаганого законом 25 відс. українського населення. В інших 7 громадах повіту населення в переважній більшості неукраїнське. В цілому шкільний плєбісцит випав уповні задовільно.

Проти грипи

і простуди треба вживати таблеток Тоґаль, які усувають ті хоробливі об'яви. Спробуйте і переконаєтеся самі, але домагайтеся у власному інтересі лише оригінальних таблеток Тоґаль. Можна дістати у всіх антиках.

Тоґаль.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. П. пов. 744-7.

— Д-р Миронович Антін орд. у внутрішніх недугах Львів, вул. Жовківська 64, ч. тел. 52-05. Лічення кварцовою лямпою. 1124 18-?

— Львівські автобуси перебере закордонне підприємство. В тій справі переговорює львівський магістрат із закордонними підприємцями. Хоча їм віддати автобусову комунікацію, бо цього року дефіцит із автобусів має дійти до 130-000 зол.

— Засудили 16 польських студентів. У львівському суді закінчилася ап. розправа польських студентів, яких городський суд адміністраційно покарав був грошовою карою або арештом за участь у протигидієвських експесах. Засудили їх на кару арешту 2—3 днів із заміною на 50—30 зол. гривни.

— Самогубство у залізничному вагоні. У вагоні поспішного поїзду, що їхав зі Львова до Кракова на двірці в Ряшеві застрілилася Каз. Косач зі Львова. Вона від кількох літ жила в сепараті з чоловіком. Вийшла була до Кракова з приятелем.

— Трагедія служниці. Стверджено, що дівчина, яку найшли в ставі біля лисинецької фабрики дріжджів, називалася Казимира Купчак і була служницею зі Львова. Лишила картку зі словами: „З причини бід і поневільки відбираю собі життя“.

— Буревій та снігові над Польщею. Із усієї Польщі приходять вісті про снігові, що лютували нічо на вівторок. У Лодзі буревій поломив дерева, перевертав вози та стодолі. Вихор позривав крамничні шильди, повибивав багато шиб у вікнах. Сніг завіз залізничні та трамваєві шини. В 8. год. рано було так темно, що хвилює мусіли здержати комунікацію. Наслідком снігові на шляху Грабів-Тополя біля Лодзі впало у придорожній рів авто та розбілося. Пять подорожніх поранилося. Під Вижковом залізничний поїзд наїхав на тягарове авто, що везло телята, домашню птицю та скрині яєць. Були ранені 3 подорожні того автобуса. Над Познанем лютувала буря з дощем і грозами. Над раном буря перемінялася у снігові. Падав такий великий сніг, що поїзди співняли на пів години. Також у Варшаві лютувала снігові.

— Під увагу легковірним селянам. В селі Горайці любачівського повіту трапився такий випадок: До старшого й заможного господаря

них Спідкою „Діло“, та до „Уривка з моїх спогадів за 1917 р.“ Накінєць, Комітет видав „Бібліографічний показник наукових праць укр. еміграції 1920—1931 рр. Немалу увагу довелось Комітетові присвятити справі забезпечення дальшого існування українських високих шкіл у Чехословаччині. Управа Комітету подала відповідний меморіал чехословацькій владі, крім того, голова Комітету акад. проф. І. Горбачевський мав спеціальну аудієнцію у президента Т. Г. Масарика. Завдяки цим заходам усі три високі школи в Чехословаччині продовжують надалі своє існування, але внаслідок загальної економічної кризи уряд ЧСР змушений зменшити розмір субвенції на утримання Українського Університету в Празі та Української Господарської Академії в Подєбрадах і зовсім позбавити субвенції на деякий час Український Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова в Празі.

Вкажу далі на те, що з ініціативи Укр. Акад. Комітету повстала в Празі нова українська наукова організація — Українська Наукова Асоціація, установчі збори якої відбулися 7-го грудня м. р. Згадаю також про те, що Комітет улаштував дві Академії — з нагоди 2000-ліття Вергілія та з нагоди 100-ліття з дня смерті В. Гете.

З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів. Винок 10